

DE generale REPETITIE

Het koor stelde zich op: wat geroes, enig gesmoord gegichel, — zolang de geduchte dirigent nog niet onder hen was, durfden ze nog best een grapje wagen.

Gerust over 't succes waren ze echter geen van allen: de laatste repetitie, die tot ver over 't middernachtelijk uur geduurd had, lag nog te vers in hun geheugen. 't Leek toen werkelijk wel, of ze letterlijk alles verkeerd deden: iedere inzet moest overgedaan, — geen enkel diminuendo werd als in de aether opgelost, — en de zware stem van den dirigent donderde over koor en orkest: „Afsnijden doen jullie, — afvloeien moet 't.”

Telkenmale werd afgetikt, — hele gedeelten tot twee, drie keer overgedaan. 't Opstaan en weer gaan zitten ging niet voldoende geruisloos: op alles lette hij, — daar schuifelde er een, — en wát moest je je neus ook nu net snuiten...

Het geïrriteerd zijn van den dirigent werkte agitator op de uitvoerenden.

„Stilte! O pardon Juffrouw, — heeft u nog wat op uw hart, — we zullen wachten tot u uitgesproken bent!”

De nervositeit werkte bij de een op de lachspieren, — bij een ander werden verstolen traantjes weggepinkt!

Maar huilen maakte de grote man eerst recht hels, — dat laffe gegriem konden ze thuis na afloop wel doen, — ze kwamen hier om te tonen, dat ze gestudeerd hadden, en klaar waren voor de einduitvoering, die 't seizoen zou afsluiten.

En wanneer ze hun opgaaf als koor- en orkestlid niet verstonden, dan konden ze thuis blijven in 't vervolg.

Generale repetitie!

Aller zenuwen waren op 't uiterste gespannen, — vanavond zouden ook de geëngageerde solisten hun medewerking verlenen. De solisten!

't Was den dirigent gelukt eerste krachten te

krijgen.

De bas werd zelfs vervuld door den wereldvermaarden Russischen zanger Kolofski.

't Moest een goede vriend van zijn vrouw wezen, mompelde men, — daaraan had de dirigent zijn medewerking te danken.

Daar kwam hij, — hoffelijk liet de dirigent de beide dames solisten voor gaan, — koor en orkest verhief zich als één man, — een vriendelijk applaus verwelkomde de artisten, wat door de dames met een licht neigen beantwoord werd.

De tenor, een nog jonge kracht, die bepaald ontdekt moest worden, kreeg een vuurrode kleur, — de Rus, hooghartig, keek, alsof 't hem niet aanging.

't Koor waagde 't niet elkaar op een en ander opmerkzaam te maken, — als wassen poppen leken ze.

Drie korte tikken, — 't orkest zette in.

Ze hadden blijkbaar reservekrachten bewaard voor deze repetitie, 't verliep alles vlot, — er zat Schwung en gang in allen, — van de dirigent ging bovendien een „Begeisterung” uit, die allen vervoerde, — en hen zelfs boven kennen en kunnen uitbracht.

De solisten waren zeker van hun zaak, — op den tenor na, voor wien te veel afhing van deze uitvoering: hij werd echter kennelijk gespaard door den dirigent.

De solo van den Rus overtrof aller stoutste verwachtingen!

Zó te zingen, — zó'n bewuste contróle te kunnen oefenen op je stem, aan ieder détail onderging men, hoe hier niets aan de willekeur was overgelaten, — 't was absoluut af, — tot in alle finesses.

En zijn: „Wird auch mein sicher Leib erkalten” deed een huiver als van de adem des doods over allen gaan.

De dirigent gaf voor zijn slotstrofe één ondeelbaar moment rust aan, — om de stem van God, die door den Rus vertolkt werd, nog meer effect te doen geven.

„Doch wann du sollst sein ausgespannt,

„Das steht bei Mir, in Meiner Hand.“
Een speld kon je horen vallen, — toen klonk uit 't koor der sopranen:
„Zo zing je niet „ausgespannt“!“
Als viel een donderslag uit een strak-blauwe lucht, — zó verstarde allen van schrik!
De dirigent verbleekte, — zijn mond opende en sloot zich weer, — alsof hij amechtig naar woorden zocht.
Alleen de Rus wendde zich met een harde lach op zijn scherp getekend gelaat naar de richting, vanwaar die klare vrouwenstem geklonken had.
„Tausendmal pardon?“ vroeg hij wat ironisch om verdere verklaring.
Onder de sopranen ontstond licht beweeg, — een tener meisje met rossig haar kwam naar voren, — over haar wasbleek gezichtje lag echter een gloed en een geestdrift, als had ze door de zang in de hemel zelve geschouwd. En vandaar de moed gegrepen, om te wijzen, wat uitsluitend uit een verkeerd taalbegrip had kunnen ontstaan.
„Ausgespannt“, herhaalde ze, en keek strak in de ogen van de Rus, die met meer dan gewone belangstelling naar 't bewogen gezichtje keek.
Ze bewoog haar beide smalle handjes in tegengestelde richting, als rekte ze elastiek:
„Ausgespannt, — daarin ligt toch de spanning van heel een leven, — en U zingt 't“ — slap vielen de expressieve handjes neer, als knapte 't elastiek — „U zingt 't zo moe en gebroken, — zo mat, — zo kan een leven toch niet eindigen!“
Toen brak er plotseling iets in 't meisje, als

werd ze zich nu eerst bewust, wat ze gedaan, wat ze gewaagd had.
Ze durfde niet op of om te zien, de hele zaal lag als in een waas. . . .
Tot zijn stem tot haar sprak, — en ze opziende hem alleen zag, en ze alles om zich weer negeren kon.
„Entschuldige, gnädige Frau“, 't accent van zijn Duits klonk zo grappig, — een flauw lachje speelde om haar mond, — ook om dat „Gnädige Frau“, ze zag er bekoorlijker uit dan ooit.
„Als wij elkaar na dertig jaar weerzien,“ — als een mummelend oudje dook de Rus ineen, — „Dann ist mein Leben ausgespannt!“
„Uw lichaam misschien, — maar Uw geest nooit! Die zal wezen,“ — en nu zong zij 't „ausgespannt“ zo, dat de spanning, die ook op haar gezichtje was uitgedrukt na 't zingen nog bleef hangen onder alle aanwezigen. Met grote stappen kwam de Rus met twee uitgestoken handen naar haar toe:
„Recht, — recht, — du, — begnädigt Kind, — ich sang vom Leib, — recht, recht, — die Worten sprechen vom Geist.“
En zich toen tot den dirigent wendend:
„Wilt U de laatste strofe nog eens herhalen?“
Zijn „ausgespannt“ klonk, zoals 't meisje het had weten aan te geven, — en gaf aan 't lied een geheel andere toon.
Een kleine opmerking wendde 't lot van een groot kunstenaar, — en gaf aan 't leven van een klein meisje een grote waarde.
En een groot artiest aanvaardde uit kleine handjes wat spanning en geest in zijn leven bracht.
H. DONKER—VAN HENGEL.

